

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (deseto vijeće)

4. lipnja 2015.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Oporezivanje – Direktiva 92/83/EEZ – Trošarine – Pivo – Članak 4. – Samostalne male pivovare – Snižena stopa trošarine – Uvjeti – Nepostojanje proizvodnje prema licenci – Proizvodnja prema proizvodnom postupku koji pripada trećemu i za koju je on dao ovlaštenje – Ovlašteno korištenje žigova tih trećih“

U predmetu C-285/14,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Cour de cassation (Francuska), odlukom od 3. lipnja 2014., koju je Sud zaprimio 11. lipnja 2014., u postupku

Directeur général des douanes et droits indirects,

Directeur régional des douanes et droits indirects d'Auvergne

protiv

Brasserie Bouquet SA,

SUD (deseto vijeće),

u sastavu: C. Vajda (izvjestitelj), predsjednik vijeća, A. Rosas i E. Juhász, suci,

nezavisni odvjetnik: N. Jääskinen,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Brasserie Bouquet SA, F. Molinié, odvjetnik,
- za francusku vladu, J.-S. Pilczer i D. Colas, u svojstvu agenata,
- za grčku vladu, K. Nasopoulou, u svojstvu agenta,
- za Europsku komisiju, F. Dintilhac i M. Wasmeier, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez njegovog mišljenja, donosi sljedeću

* Jezik postupka: francuski

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 4. stavka 2. Direktive Vijeća 92/83/EEZ od 19. listopada 1992. o usklađivanju struktura trošarina na alkohol i alkoholna pića (SL L 316, str. 21.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9., svezak 2., str. 8.).
- 2 Taj je zahtjev podnesen u okviru spora između directeur général des douanes et droits indirects (glavni direktor za carine i neizravna davanja) i directeur régional des douanes et droits indirects d'Auvergne (regionalni direktor za carine i neizravna davanja regije Auvergne) protiv Brasserie Bouquet SA (u daljnjem tekstu: Brasserie Bouquet) povodom primjene sniženih stopa na pivo koje je ona proizvela tijekom razdoblja od 2007. do 2010.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uvodne izjave 3., 7. i 17. Direktive 92/83 propisuju:

„[...] je za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta važno utvrditi opće definicije za sve dotične proizvode;

[...] u slučajevima kad se pivo proizvodi u malim samostalnim pivovarama i etilni alkohol u malim destilerijama, potrebna zajednička rješenja kojima se državama članicama dopušta primjena sniženih stopa trošarina na te proizvode;

[...]

[...] u slučajevima kad je državama članicama dozvoljeno primjenjivati snižene stope, te snižene stope ne smiju prouzročiti narušavanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu“.

- 4 Članak 4. Direktive 92/83 propisuje:

„1. Države članice mogu primjenjivati snižene stope trošarina koje se razrezuju prema godišnjoj proizvodnji pojedinih pivovara na pivo koje proizvode samostalne male pivovare uz sljedeća ograničenja:

- snižene stope se neće primjenjivati na poduzeća koja proizvode više od 200 000 hl piva godišnje,
- snižene stope, koje mogu biti ispod najniže stope, ne smiju biti više od 50% ispod standardne nacionalne stope trošarine.

2. Za potrebe sniženih stopa, pojam ‚samostalne male pivovare‘ znači pivovara koja je pravno i gospodarski neovisna od bilo koje druge pivovare, koja se koristi prostorom koji je fizički odvojen od prostora druge pivovare i koja ne proizvodi prema licenci. Međutim, kad dvije ili više manjih pivovara surađuju, a njihova godišnja proizvodnja zajedno ne prelazi 200 000 hl, te se pivovare mogu tretirati kao jedna samostalna mala pivovara.

3. Države članice osiguravaju da se sve snižene stope koje one uvedu, primjenjuju isto tako i na pivo isporučeno na njihovo državno područje iz samostalnih malih pivovara čije je sjedište u drugim državama članicama. One posebno osiguravaju da nijedna pojedinačna isporuka iz druge države članice nikad nije opterećena višom trošarinom od takve domaće isporuke.“

Francusko pravo

- 5 Članak 178-0a A Priloga III Općem poreznom zakoniku, koji prenosi članak 4. Direktive 92/83, sastavljen je kako slijedi:

„Za primjenu sniženih stopa posebne trošarine navedenih od petog do osmog stavka članka 520 A, I(a) Općeg poreznog zakonika, pod malom samostalnom pivovarom podrazumijeva se pivovara utemeljena u državi članici Europske zajednice koja ispunjava sljedeće uvjete:

- 1° godišnje proizvodi manje od 200.000 hl piva godišnje;
- 2° pravno je i ekonomski neovisna o drugoj pivovari;
- 3° koristi se prostorom koji je fizički odvojen od prostora druge pivovare;
- 4° ne proizvodi prema licenci.

Kad dvije ili više manjih pivovara surađuju, a njihova godišnja proizvodnja zajedno ne prelazi 200.000 hl, te se pivovare mogu tretirati kao jedna samostalna mala pivovara.“

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 6 Brasserie Bouquet vodi restoran u kojem prodaje pivo koje sama proizvodi.
- 7 Ta proizvodnja sukladna je ugovoru od 10. prosinca 1998., naslovljenom „Contrat d’affiliation au ‘Cercle des 3 brasseurs’“ i sklopljenom s ICO 3 B SARL (u daljnjem tekstu: ugovor o članstvu). Na temelju ugovora o članstvu, ICO 3 B SARL dopustio je Brasserie Bouquet da se koristi njegovim žigovima i njegovim znakom LES 3 BRASSEURS i obvezao se posredovati joj svoje znanje i iskustvo te pružiti joj među ostalim kulture kvasca.
- 8 Zauzvrat, Brasserie Bouquet treba poštovati obveze iz dokumenta „Bible du Cercle des 3 brasseurs“ koji sadržava pojediniosti koje se tiču, osobito navedenog znanja i iskustva i postupka proizvodnje u mikro-pivovari. Iz ugovora o članstvu također proizlazi da je Brasserie Bouquet dužna opskrbljivati se određenim proizvodima isključivo kod ICO 3 B SARL i da joj treba isplatiti iznos na temelju prava ulaska u „Cercle des 3 brasseurs“ kao i mjesečnu paušalnu svotu.
- 9 Brasserie Bouquet, smatrajući da ispunjava uvjete predviđene člankom 178-0a A Priloga III Općem poreznom zakoniku kao samostalna mala pivovara, prijavila je količine piva proizvedene u svojem pogonu kod carinske uprave na temelju snižene stope trošarina predviđene člankom 520 A, I(a) Općeg poreznog zakonika.
- 10 Navedena uprava je dostavila Brasserie Bouquet odluku kojom osporava primjenu te snižene stope za razdoblje od prosinca 2007. do studenoga 2010. te joj uputila rješenje o naplati iznosa koji je potraživala.
- 11 Budući da je njezin upravni prigovor bio odbijen, a zatim i njezina tužba pred tribunal de grande instance de Clermont-Ferrand, Brasserie Bouquet podnijela je žalbu pred žalbenim sudom u Riomu, koji je njezinu žalbu usvojio. Carinska uprava podnijela je žalbu na tu odluku pred Cour de cassation.
- 12 Cour de cassation iznosi da treba saznati, u svrhu spora koji se pred njim vodi, što se podrazumijeva pod uvjetom da se ne proizvodi „prema licenci“, kako je navedeno u članku 4. stavku 2., s obzirom na uvjete iz članka 4. Direktive 92/83 kako bi se neka pivovara mogla smatrati samostalnom malom pivovarom i prema tome imati korist od snižene stope trošarine.

- 13 U tim je okolnostima Cour de cassation odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Trebaju li članak 4. stavak 2. Direktive 92/83 tumačiti na način da se proizvodnja prema licenci shvaća isključivo kao proizvodnja prema licenci za korištenje patenta ili žiga ili se može tumačiti na način da se proizvodnja prema licenci shvaća kao proizvodnja prema postupku proizvodnje koji pripada trećemu i koji on odobrava?“

O prethodnom pitanju

- 14 Kao što francuska vlada i Europska komisija iznose u svojim pisanim očitovanjima, prethodno pitanje, kako ga je formulirao sud koji je uputio zahtjev, predlaže dva moguća tumačenja pojma proizvodnje „prema licenci“ u smislu članka 4. stavka 2. Direktive 92/83, dok ugovor o članstvu sadržava elemente koji ulaze u ta dva tumačenja. Naime, sukladno tom ugovoru Brasserie Bouquet ovlaštena je koristiti se žigovima ICO 3 B SARL i proizvoditi pivo prema postupku proizvodnje koji joj pripada.
- 15 Treba podsjetiti da je, u okviru postupka suradnje iz članka 267. UFEU-a između nacionalnih sudova i Suda, zadaća Suda dati nacionalnom sudu koristan odgovor na temelju kojega će moći riješiti predmet u kojem vodi postupak. U tom smislu Sud mora, ako je potrebno, preformulirati postavljena pitanja (vidjeti osobito presudu *Le Rayon d'Or*, C-151/13, EU:C:2014:185, t. 25. i navedenu sudsku praksu).
- 16 U tom pogledu iz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da u svrhu odluke o žalbi koja mu je podnesena sud koji je uputio zahtjev treba znati predstavlja li proizvodnja piva u uvjetima poput onih koji su predviđeni u ugovoru o članstvu proizvodnju „prema licenci“ u smislu članka 4. stavka 2. prve rečenice Direktive 92/83.
- 17 Stoga postavljeno pitanje treba razumjeti tako da se u biti želi znati je li u svrhu primjene snižene stope trošarine na pivo ispunjen uvjet iz članka 4. stavka 2. Direktive 92/83 prema kojem pivovara ne smije proizvoditi prema licenci ako predmetna pivovara proizvodi svoje pivo sukladno ugovoru na temelju kojeg je ovlaštena koristiti se žigovima i postupkom proizvodnje trećeg.
- 18 Kada je riječ o pojmu proizvodnje „prema licenci“, kako stoji u članku 4. stavku 2. Direktive 92/83, slijedi, kako iz uvodne izjave 3. tako iz naslova te direktive, da se njome želi, kako bi se osiguralo dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta, ustanoviti definicije zajedničke svim predmetnim proizvodima i da ono spada u okvir politike usklađivanja strukture trošarina na alkohol i alkoholna pića. Kako bi se jamčila ujednačena primjena Direktive 92/83, tumačenje pojmova koje ona sadrži treba biti nezavisno i utemeljeno na sadržaju predmetnih odredaba kao i na ciljevima navedene direktive (vidjeti presudu *Glückauf Brauerei*, C-83/08, EU:C:2009:228, t. 21. i navedenu sudsku praksu).
- 19 Nadalje, predviđajući primjenu snižene stope trošarine na pivo koje proizvedu male samostalne pivovare pod određenim uvjetima, članak 4. Direktive 92/83 znači odstupanje od primjene uobičajene trošarine na pivo. Uvjete primjene navedene snižene stope trošarine treba stoga tumačiti usko.
- 20 Što se tiče tih uvjeta, stavak 1. navedenog članka 4. sadrži kvantitativni uvjet koji se odnosi na maksimalnu godišnju proizvodnju jedne pivovare od 200.000 hl piva. Stavak 2. tog istog članka 4., koji propisuje da je samostalna mala pivovara ona koja je pravno i gospodarski neovisna o bilo kojoj drugoj pivovari koja se koristi prostorom fizički odvojenom od prostora druge pivovare i koja ne proizvodi prema licenci, predviđa i kvalitativni uvjet koji se odnosi na neovisnost takve pivovare o bilo kojoj drugoj pivovari (vidjeti u tom smislu presudu *Glückauf Brauerei*, C-83/08, EU:C:2009:228, t. 22. do 24.).

- 21 Kada je riječ o cilju Direktive 92/83 u odnosu na pivo proizvedeno u samostalnim malim pivovarama, iz uvodnih izjava 7. i 17. te direktive proizlazi da se njome želi donijeti zajednička rješenja kako bi se državama članicama omogućilo da primjenjuju sniženu stopu trošarine na taj proizvod, izbjegavajući pritom da te snižene stope dovedu do narušavanja tržišnog natjecanja u okviru unutarnjeg tržišta. Zato se navedenom direktivom želi izbjeći to da korist od takvog sniženja trošarina ne bude dodijeljena pivovarama čija bi veličina i kapacitet proizvodnje mogli dovesti do takvog narušavanja (vidjeti u tom smislu presudu *Glückauf Brauerei*, C-83/08, EU:C:2009:228, t. 25. i 26.).
- 22 Stoga članak 4. stavak 2. Direktive 92/83 zahtijeva da male samostalne pivovare kojih je godišnja proizvodnja piva manja od 200.000 hl budu zaista neovisne o bilo kojoj drugoj pivovari kako u svojoj pravnoj i gospodarskoj strukturi tako i u svojoj proizvodnoj strukturi kada se koriste prostorom koji je fizički odvojen od prostora druge pivovare i kada ne proizvode prema licenci (presuda *Glückauf Brauerei*, C-83/08, EU:C:2009:228, t. 27.).
- 23 Nepostojanje proizvodnje prema licenci tako je jedan od uvjeta kojim se želi zajamčiti da predmetna mala pivovara bude doista neovisna o bilo kojoj drugoj pivovari. Slijedi da pojam proizvodnje „prema licenci“ treba tumačiti na način da on podrazumijeva proizvodnju piva pod svakim oblikom ovlaštenja iz kojeg proizlazi da navedena mala pivovara nije potpuno neovisna o trećem koji joj je dao to ovlaštenje. To je slučaj kada je riječ o ovlaštenju korištenja patenta, žiga ili proizvodnog postupka koji pripada tom trećem.
- 24 Iz toga slijedi da pivovara koja se nalazi u položaju poput onoga *Brasserie Bouquet*, koja proizvodi svoje pivo sukladno ugovoru o članstvu, ne ispunjava uvjet iz članka 4. stavka 2. Direktive 92/83 da ne proizvodi prema licenci. Naime, s jedne strane, ona na temelju tog ugovora ima pravo koristiti se žigovima suugovaratelja. S druge strane, ovlaštena je proizvoditi svoje pivo prema postupku proizvodnje koji pripada *ICO 3 B SARL* jer, prema navedenom ugovoru, ima pravo i na njegovo znanje i iskustvo, kako je određeno u dokumentu „*Bible du Cercle des 3 brasseurs*“ koji sadrži među ostalim opis postupka i metoda proizvodnje piva u mikro-pivovarama.
- 25 S obzirom na prethodno navedeno, na postavljeno pitanje valja odgovoriti da u svrhu primjene snižene stope trošarine na pivo uvjet predviđen u članku 4. stavku 2. Direktive 92/83, prema kojem pivovara ne smije proizvoditi prema licenci, nije ispunjen ako predmetna pivovara proizvodi pivo sukladno ugovoru na temelju kojeg je ovlaštena koristiti se žigovima i postupkom proizvodnje trećeg.

Troškovi

- 26 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (deseto vijeće) odlučuje:

Za potrebe primjene sniženih stopa trošarine na pivo uvjet predviđen člankom 4. stavkom 2. Direktivom Vijeća 92/83/EEZ od 19. listopada 1992. o usklađivanju struktura trošarina na alkohol i alkoholna pića, prema kojem pivovara ne smije proizvoditi prema licenci, nije ispunjen ako predmetna pivovara proizvodi svoje pivo sukladno ugovoru na temelju kojeg je ovlaštena koristiti se žigovima i postupkom proizvodnje trećeg.

Potpisi